

โครงการฝึกอบรมระบบประกันคุณภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์พืช ภายใต้โครงการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยี

Training Course on Seed Production Quality Assurance

under Seed Production Quality Assurance Research and Technology Transfer Project

ความเป็นมา

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา มีการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็ว ทำให้ความต้องการอาหารมากขึ้นตามลำดับ ทำให้มีการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก หรือมีการเพิ่มกำลังการผลิตในพื้นที่เก่าเดิม หรือใช้พันธุ์พืชที่มีการพัฒนาคุณภาพการให้ผลผลิตสูงขึ้น หรือมีคุณภาพ คุณลักษณะที่ดีขึ้นเป็นที่ต้องการของตลาด เพื่อตอบสนองความต้องการอาหารภายในประเทศและเพื่ออุตสาหกรรมการส่งออกของผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะลูกผสมเมล็ดพันธุ์พืชไร่และพืชผักเศรษฐกิจ เช่น ข้าวโพด ข้าว ถั่วเหลือง ข้าวโพดฝักอ่อน พริก กระเจี๊ยบเขียว เป็นต้น ที่มีศักยภาพและความต้องการของตลาดต่างประเทศมากเป็นลำดับ การใช้เมล็ดพันธุ์พืชที่ไม่เหมาะสมและไม่ถูกต้องก่อให้เกิดปัญหาการผลิตที่ไม่ได้ตามต้องการ ดังกล่าวคุณภาพเมล็ดพันธุ์ ถือเป็นปัจจัยการผลิตที่มีความสำคัญต่อการผลิต คุณภาพที่ดีของเมล็ดพันธุ์พืชประกอบด้วย ความงอก ความมีชีวิต ความแข็งแรง และความต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูพืช เป็นต้น นอกจากการพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเมล็ดพันธุ์ในช่วงต้นแล้ว ความสำคัญของสภาพแวดล้อมและนิเวศวิทยาก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับการคัดเลือกพื้นที่ คัดเลือกช่วงฤดูปลูก และการกำหนดแผนการผลิตให้มีความเหมาะสมกับชนิดของเมล็ดพันธุ์พืชที่ต้องการผลิต เหล่านี้ถือเป็นข้อจำกัดและปัจจัยที่ต้องนำมาเพื่อการพิจารณาวางแผนการจัดการระบบผลิตเมล็ดพันธุ์พืชให้ได้การประกันคุณภาพเมล็ดพันธุ์ (Seed quality assurance) ที่ดีที่สุด ประกอบการความต้องการข้อมูลและวิธีการปฏิบัติเพื่อการประกันคุณภาพจากบริษัทเมล็ดพันธุ์มีมากขึ้นเป็นลำดับ ผลจากการศึกษาหาองค์ความรู้และเทคนิคบางส่วนเพิ่มเติม ประกอบการนำระบบการจัดการคุณภาพสินค้าเข้ามาประกอบการทำกระบวนการประกันคุณภาพสินค้าทางการเกษตรของคณะนักวิจัยจะได้นำมาเพื่อการถ่ายทอดให้กับบุคลากรของภาครัฐ เช่น สถาบันการศึกษา บริษัทผลิตเมล็ดพันธุ์ และผู้สนใจ ในการจัดการผลิตเมล็ดพันธุ์โดยเน้นทางทางการประกันคุณภาพของผลผลิตเมล็ดพันธุ์ เพื่อให้การงอกของเมล็ดที่รวดเร็ว สม่าเสมอ และได้ต้นกล้าที่แข็งแรงสมบูรณ์สามารถอยู่ได้ ตรงตามพันธุ์ที่ต้องการ และให้ผลผลิตเป็นที่น่าพอใจ

วัตถุประสงค์

- 1 ถ่ายทอดเทคนิควิธีการที่สามารถปรับให้เกิดความเหมาะสมร่วมกับการออกแบบเอกสารเพื่อใช้ในการควบคุมและจัดการระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์
- 2 เพื่อเป็นแนวทางการควบคุมจัดการในแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์คุณภาพ ตามหลักการประกันคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืช ตั้งแต่การจัดการพื้นที่และวิธีการที่เหมาะสมในการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชผัก ตลอดจนถึงระบบการควบคุมและการตรวจสอบคุณภาพ

3 เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในสายการผลิตและการควบคุมระบบผลิตเมล็ดพันธุ์พืช
คุณภาพ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1 ได้นำเทคนิควิธีการที่ปรับให้เกิดความเหมาะสมร่วมกับการออกแบบเอกสารเพื่อใช้ในการ
ควบคุมและจัดการระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์

2 ได้แนวทางการควบคุมจัดการในแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์คุณภาพ เพื่อการประกันคุณภาพเมล็ด
พันธุ์พืช ตั้งแต่การจัดการพื้นที่และวิธีการที่เหมาะสมในการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชผักตลอดจนถึงระบบการ
ควบคุมและการตรวจสอบคุณภาพ

3 เพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในสายการผลิตและการควบคุมระบบผลิตเมล็ดพันธุ์พืช
คุณภาพ

หน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยเทคโนโลยีเมล็ดพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์พืช ฝ่ายปฏิบัติการวิจัยและเรือนปลูกพืชทดลอง
สถาบันวิจัยและพัฒนา กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน นครปฐม 73140 โทรศัพท์
034-351399 โทรสาร 034-351392

คณะทำงาน

นางสาวชนวนพิศ อรุณรังสีกุล	หัวหน้าโครงการ / วิทยากร
นายอรรถศิษฐ์ วงศ์มณีโรจน์	ผู้ร่วมโครงการ / วิทยากร
นายรณภพ บรรเจิดเชิดชู	ผู้ร่วมโครงการ / วิทยากร
นางอุไรวรรณ นิลเพ็ชร์	ผู้ร่วมโครงการ / วิทยากร
นางเนตรชนก เกียรติ์นนทพันธ์	วิทยากรผู้ช่วย
นางสาวศิริวรรณ ทิพย์รักษ์	วิทยากรผู้ช่วย
นางกัลยา พูลทรัพย์	วิทยากรผู้ช่วย

สถานที่

ห้องประชุม ธรรมารักษา ฝ่ายปฏิบัติการวิจัยและเรือนปลูกพืชทดลอง สถาบันวิจัยและพัฒนา
กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จ.นครปฐม

ระยะเวลา

รุ่นที่ 5 วันที่ 14-15 มิถุนายน 2554

รุ่นที่ 6 วันที่ 2-3 สิงหาคม 2554

บุคคลในเป้าหมาย

เจ้าหน้าที่ภาครัฐ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษา พนักงานของบริษัทผู้ผลิต ผู้จำหน่ายเมล็ดพันธุ์พืช
นิสิตนักศึกษา และผู้สนใจ จำนวน 25-30 คน ต่อรุ่น

ค่าลงทะเบียน

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนของอาหารว่างและอาหารกลางวัน พร้อมกับค่าเอกสารประกอบการฝึกอบรม และไปรับรองการเข้ารับการอบรม คนละ 800 บาท

เนื้อหาหลักสูตร ประกอบด้วยการบรรยายและการสาธิต

(วันที่ 1)

เวลา	หัวข้อ	วิทยากร
8.00 – 8.30 น.	ลงทะเบียน	
8.30 -9.45 น.	ความสำคัญของระบบประกันคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืช	ดร.ชวนพิศ อรุณรังสีกุล
9.45 -10.00 น.	พัก อาหารว่าง	
10.00 – 12.00 น.	ดินและปุ๋ยกับคุณภาพของเมล็ดพันธุ์พืช	ผศ.อรรถศิษฐ์ วงศ์มณีโรจน์
12.00 -13.00.น.	พัก อาหารกลางวัน	
13.00 -15.00 น.	ความสำคัญของแมลงศัตรูพืชกับคุณภาพเมล็ดพันธุ์	ผศ.อุไรวรรณ นิลเพชร
15.00 -15.15 น.	พัก อาหารว่าง	
15.15 -17.15 น.	ระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ให้มีคุณภาพ	ดร.ชวนพิศ อรุณรังสีกุล

(วันที่ 2)

เวลา	หัวข้อ	วิทยากร
8.30 -10.30 น.	โรคพืชที่สำคัญต่อคุณภาพเมล็ดพันธุ์และการสาธิต การตรวจสอบ	อ.รณภพ บรรเจิดเขตชู
10.30 – 10.45 น.	พัก อาหารว่าง	
10.45 -12.00 น.	วิธีการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชใน ห้องปฏิบัติการ	ดร.ชวนพิศ อรุณรังสีกุล
12.00 – 13.00 น.	พัก อาหารกลางวัน	
13.00 -15.00 น.	ฝึกปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชพร้อม การสาธิต	ดร.ชวนพิศ อรุณรังสีกุล และ ทีมวิทยากร
15.00 น.-15.15 น.	พัก อาหารว่าง	
15.15 -17.00 น.	เอกสารประกอบการประกันคุณภาพและประเมินผล พร้อมซักถาม	ดร.ชวนพิศ อรุณรังสีกุล

งบประมาณค่าใช้จ่าย

งบดำเนินการทั้ง 2 รุ่น เป็นเงินรวมทั้งสิ้น 80,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) โดยเบิกจ่ายจากโครงการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบประกันคุณภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชและค่าลงทะเบียนของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

รายการค่าใช้จ่าย	บาท
หมวดค่าตอบแทนวิทยากร ค่าตอบแทนวิทยากร และทีมวิทยากร ค่าสมาคมเอกสารประกอบการฝึกอบรม ค่าตอบแทนนอกเวลา	40,000
หมวดค่าใช้จ่ายสอย ค่าธรรมเนียมการใช้เครื่องมือ ห้องประชุม ค่าใช้จ่ายในการสำเนาเอกสารประกอบการฝึกอบรม ค่าอาหารกลางวัน อาหารว่าง ค่าใบรับรองการเข้ารับการอบรม	30,000
หมวดค่าวัสดุ ค่าวัสดุวิทยาศาสตร์ ค่าวัสดุการเกษตร ค่าวัสดุสำนักงาน ค่าวัสดุงานบ้าน	20,000
รวมเป็นเงิน	90,000

หมายเหตุ ขอถัวเฉลี่ยในทุกรายการ